

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 grudnia 2015 r.,
sprawy **R. W.**
skazanego z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 2 kwietnia 2015 r.,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 11 lipca 2014 r.,

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego R. W. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz C. K. – Kancelaria Adwokacka– kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy) za sporządzenie i wniesienie kasacji z urzędu.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 11 lipca 2014 r. uznał R. W. za winnego popełnienia czynów:

1. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to skazał go, a na podstawie art. 284 § 2 k.k. wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności;
2. z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to skazał go, a na podstawie art. 244 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, zaliczając jednocześnie na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 27 czerwca 2011 r. oraz w dniu 29 czerwca 2011 r. Sąd orzekł nadto obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę przez R. W. na rzecz E. K. kwoty 1316 złotych.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego i na zasadzie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił mu rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec oskarżonego kar pozbawienia wolności za poszczególne czyny oraz rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności podczas, gdy dla osiągnięcia celów kary wystarczyłby jej znacznie niższy wymiar z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. W konkluzji wniósł o jej uwzględnienie w całości oraz:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez znaczne złagodzenie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec R. W. zarówno za poszczególne zarzucone mu czyny jak i kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z ewentualnym zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary,
- ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

W osobistej apelacji oskarżony R. W. także podnosił kwestię wymiaru kary, wnioskował nadto o przesłuchanie świadków: [...].

Po rozpoznaniu obu apelacji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2015 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, uznając apelacje za oczywiście bezzasadne.

Kasację na korzyść skazanego, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, wniósł obrońca R. W. Obrońca zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia a mianowicie art. 167 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2, 4 i 5 k.p.k. w zw. z art. 177 § 1 k.p.k., w zw. z art. art. 433 § 2 k.p.k., w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. i art. 391 § 1 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku oskarżonego o przesłuchanie świadków: [...] oraz zaprzestanie poszukiwania świadka E. K. pomimo obowiązku jej dalszego poszukiwania i przesłuchania,

- rażące naruszenie prawa karnego materialnego, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia a mianowicie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. poprzez brak zastosowania w stosunku do oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego w nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 519 k.p.k., kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a zarzuty kasacyjne nie mogą wprost kwestionować ustaleń faktycznych, bowiem kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (art. 523 § 1 k.p.k.).

Na etapie postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 2 kwietnia 2015 r. oddalił, na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. wnioski dowodowe skazanego R. W. zgłoszone w pisemnej apelacji, tj. o przesłuchanie świadków [...], bowiem okoliczności, które miały być udowodnione zawnioskowanymi dowodami nie miały, zdaniem Sądu, znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Jednocześnie Sąd uznał, iż wniosek dowodowy w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania. W uzasadnieniu wyroku Sąd odwoławczy podniósł, że okoliczności, na które mieliby zeznawać świadkowie były już przedmiotem rozważań Sądu Rejonowego.

Nadmienić należy, że wskazani przez skazanego świadkowie w osobach A. Z. i M. S. byli już przesłuchiwani na etapie postępowania głównego, w obecności zarówno skazanego, jak i jego obrońcy, który czynnie uczestniczył. Zdaniem Sądu Okręgowego ponowne przeprowadzenie dowodu z przesłuchania tych świadków prowadziłoby jedynie do przewlekania postępowania i byłoby niezasadne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono trafne stanowisko, że „składanie

wniosków dowodowych w końcowej fazie postępowania dowodowego nie jest wprawdzie wykluczone przez procedurę karną, (...) ale postąpienie takie musi być oceniane także przez pryzmat przepisu art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., z uwagi na obligatoryjny charakter tej normy. Jeżeli zaś analiza zgłoszonego wniosku dowodowego w zestawieniu z całokształtem okoliczności faktycznych, a w szczególności faktyczną możliwością złożenia tego wniosku na wcześniejszym etapie postępowania bez szkody dla realizowanej linii obrony doprowadzi do jednoznacznego stwierdzenia, że celem takiego wniosku było tylko przedłużenie postępowania karnego, to zastosowanie normy art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. będzie nie tylko uzasadnione, ale konieczne (...)" (postanowienie SN z dnia 3 kwietnia 2012 r., V KK 30/12, LEX nr 1163966). W realiach rozpoznawanej sprawy powtórzyć należy, że świadkowie A. Z. i M. S. byli przesłuchiwani na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, w obecności zarówno skazanego, jak i jego obrońcy, który czynnie uczestniczył w przesłuchaniu świadków.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że już na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego niemożliwym było przesłuchanie zarówno świadka E. K. (matki skazanego), jak i G. G. Z akt sprawy wynika, iż wezwania dla świadka E. K. były wysyłane na dwa adresy: zameldowania na pobyt stały (W.) oraz w Niemczech. W obu przypadkach awizowanej korespondencji świadek nie odbierała. Stąd też Sąd, na rozprawie głównej w dniu 10 lutego 2014 r. (k. 278, tom I), na podstawie art. 391 § 1 k.p.k., uznając, iż przepis ten w takiej sytuacji umożliwia mu odczytanie złożonych przez świadka uprzednio zeznań, ujawnił je w całości. Na podstawie art. 391 § 1 k.p.k. ujawnił także i odczytał zeznania świadka G. G., albowiem z uzyskanych przez informacji wynikało, że świadek pod adresem W., ul. Z. (adres zameldowania) nie przebywa od kilku lat, zaś z oświadczenia matki wynikało, iż nie zna aktualnego miejsca pobytu syna, albowiem nie utrzymują kontaktu. Z notatki sporządzonej przez funkcjonariusza Policji wynika, że świadek mieszka „gdzieś w W.” (notatka k. 255, zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały – k. 273).

W literaturze podkreśla się, że niemożność przeprowadzenia dowodu, jako podstawa oddalenia wniosku dowodowego to sytuacja, gdy dany dowód nie tylko w ogóle, ale też w przewidywanym naturalnie terminie nie będzie mógł być

przeprowadzony (m.in. T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Tom I, Warszawa 2014; B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2013, s. 541). W tej sytuacji Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków E. K. i G. G. nie jest możliwe, a podejmowane próby wezwania świadków i ich przesłuchania okazały się bezskuteczne (nieodbieranie wezwań przez świadka E. K. czy niemożność ustalenia adresu świadka G. G.).

Za zasadne uznać należało także stanowisko Sądu odwoławczego, co do oddalenia wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków A. Z., wymienionej z imienia i nazwiska na stronie 2 apelacji skazanego (k – 404) oraz D. P., bowiem wskazane w piśmie procesowym skazanego okoliczności nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (narzeczona – A. Z. – miała się wypowiadać na temat życia skazanego i zmiany w jego zachowaniu, natomiast zeznania D. P. miały dotyczyć matki skazanego i „zeszłej sytuacji”). Warto przy tym zauważyć, że skazany, mimo prawidłowego zawiadomienia, nie brał udziału w rozprawie odwoławczej, zrezygnował, więc z możliwości osobistego rozwinięcia i uzasadnienia tez dowodowych, a jego obrońca ograniczył się jedynie do popierania środków odwoławczych, przy czym w odniesieniu do apelacji skazanego oświadczył wręcz, że pozostawia ją do uznania sądu.

Zarzut obrazy prawa materialnego podniesiony w pkt 2 kasacji rozpatrywać należy w kategorii nieporozumienia. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, iż zarzut obrazy prawa materialnego może być zasadny tylko wówczas, gdy dotyczy zastosowania albo niezastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego respektowania. Wynikająca z art. 69 k.k. instytucja warunkowego zawieszenia wykonania kary ma charakter fakultatywny, co oznacza, że zaniechanie jej zastosowania nie może stanowić obrazy prawa materialnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc